

Inspeksjonsrapport

Informasjon om kontrollert virksomhet:

Navn og besøksadresse: Stokke kommune, Vårnes renseanlegg	Virksomhetens org.nr.: 964952167
Kommune/kommunenr.: 0720	Virksomhetens telefon: 33 29 50 00
	Bransjenr. (NACE-kode): 37.00

Tilstede under kontrollen

Fra virksomheten: Bjørn Runar Eriksen, Medina Stene, Svein Bergan, Kjetil Sundby	Fra Fylkesmannen: Berit Løkken, Dag Aursland
Kontrollomfang: Forurensningsforskriften Kapittel 11 og 14, Internkontrollforskriften § 5	Inspeksjonsdato: 7.10.2010

Rapportens innhold:

Rapporten beskriver de avvik og anmerkninger som ble konstatert under kontrollen. Følgende hovedtema ble kontrollert:

- Internkontroll
- Risikovurderinger
- Klimaendringer og klimatilpasninger
- Overløp av urensset vann
- Avløpsledninger
- Renseanlegget
- Grunnlag for fastsetting av krav
- Oppfylging av rensekrav

Resultater fra kontrollen

- Kontrollen avdekket 5 avvik i forhold til regelverket
- Ingen avvik Det er gitt _____ anmerkninger

Oppfølging etter kontrollen

- Ingen tilbakemelding
- Fylkesmannen pålegger virksomheten å gi en skriftlig tilbakemelding for å bekrefte at forholdene er brakt i orden og redegjøre for de gjennomførte tiltakene i forhold til avvik. Fylkesmannen ber også virksomheten redegjøre for sine vurderinger og eventuelle utbedringer knyttet til anmerkningene.

Frist for skriftlig tilbakemelding er: **1.1.2011**

Pålegg om skriftlig tilbakemelding er gitt med hjemmel i forurensingsloven § 49. *Vedtaket kan påklages innen tre dager etter at pålegget er mottatt, jf forvaltningsloven § 14. En eventuell klage bør begrunnes og sendes fylkesmannen.*

Dersom Fylkesmannen ikke har mottatt den pålagte skriftlige tilbakemelding innen fristen kan det bli aktuelt å fatte vedtak om tvangsmulkt.

For informasjon om et eventuelt vedtak om tvangsmulkt og definisjon av avvik og anmerkning, se side 2.

Definisjoner og informasjon

Avvik: overtredelse av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen (for eksempel overtredelse av krav i forurensningsloven, produktkontrollloven og forskrifter hjemlet i disse lovene eller krav og vilkår fastsatt i dispensasjoner).

Anmerkning: et forhold som miljøvernmyndighetene mener det er nødvendig å påpeke for å ivareta helse og miljø og som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Kontrollgebyr

Virksomheten skal betale gebyr for kontrollen, jf krav i forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften) § 39-6 og virksomhetens tillatelse av 21.11.2008. Virksomheten er plassert i risikoklasse 2 og belastes derfor med et gebyr for kontrollen pålydende kr. 14 500.

Faktura oversendes fra Klima og forurensningsdirektoratet.

Informasjon om vedtak om tvangsmulkt

Dersom Fylkesmannen ikke har mottatt en tilbakemelding fra virksomheten innen den angitte dato, som godtgjør at avvikene er rettet, vil Fylkesmannen kunne fatte vedtak om tvangsmulkt. Vedtak om tvangsmulkt fattes med hjemmel i forurensningsloven § 73. En eventuell tvangsmulkt vil være et nærmere fastsatt engangsbeløp eller kan løpe med et angitt beløp pr. dag/uke/eller lignende etter en nærmere angitt frist.

Kontrollaksjon avløp 2010

Fylkesmannen har i samarbeid med Klima- og forurensningsdirektoratet i høst kontrollert kommunale avløpsanlegg for store tettbebyggelser over hele landet. Forurensningsmyndighetene vil se om avløpsanleggene overholder regelverket de er underlagt. Nytt regelverk fastsetter blant annet nye krav til rensing av avløpsvannet. Det stilles også en rekke nye krav til registrering av overløp på ledningsnett, krav til prøvetaking og analysering av næringsstoffer, tungmetaller og miljøgifter. Kontrollene er en videreføring av en tilsvarende aksjon i 2008.

Sentralt i 2010 er tilpasning i avløpsanleggene til større vannmengder som følge av forventede klimaendringer og økt nedbør. Hovedfokus skal legges på avløpsledninger.

Risikoen er stor for en økning i overløp av urensede avløpsvann i årene som kommer. Å skaffe oversikt over hvor store overløpsmengdene er og hvordan de kan reduseres, er et nødvendig skritt i klimatilpassningsarbeidet for avløpsanleggene.

Avvik

Det ble funnet følgende avvik etter Fylkesmannens kontroll:

Avvik 2   Risikovurdering for avløpsanlegget er ikke tilfredsstillende.

Avvik fra   Internkontrollforskriften § 5 punkt 6. (Vurdere risiko)

Kommentar

2B) Risikovurderingen er mangelfull/utilstrekkelig behandlet for avløpsnett, overløp, renseanlegg.

2D) Klimatilpasning er ikke behandlet i og inngår ikke i risikovurderingen.

Det foreligger en risikovurdering for renseanlegget, men denne er i hovedsak knyttet til driftsforhold og arbeidsmiljø. For de øvrige deler av avløpsanlegget (ledningsnett og pumpestasjoner) er det ikke gjennomført slik vurdering.

Kommunen opplyser at man vil følge opp dette som en del av det pågående saneringsplanarbeidet.

Avvik 3   Anleggseier har ikke gjort tilstrekkelige forberedelser for å tilpasse avløpsanlegget til framtidige klimaendringer.

**Avvik fra   Forurensingsforskriften § 14-10 Utforming og drift av renseanlegg.
Forskrift om internkontroll § 5 punkt 7 Avdekke og rette opp avvik.**

Kommentar

3A) Kommunen har ikke undersøkt hvordan regionen vil bli påvirket mht. framtidige klimaendringer.

3B) Det er ikke foretatt vurderinger eller beregninger av hvilke konsekvenser og virkninger forventede framtidige nedbørsmengder vil ha på avløpsnettet.
(Nedbørsprognoser er ikke omsatt til virkninger på avløpsnettet ved modellberegninger eller ved andre vurderinger).

3D) Det er ikke gjennomført tiltak eller gjort vedtak om konkrete tiltak på nett for å håndtere framtidige vannmengder.

Kommunen opplyser om at man i løpet av høsten vil gjennomføre modellering av avløpsnettet og at man i den forbindelse vil utvide denne til også å foreta vurderinger og beregninger med hensyn til konsekvenser og virkninger av forventede framtidige nedbørsmengder på avløpsnettet. Modelleringen skal gjennomføres i forbindelse med utarbeidelse av ny saneringsplan.

Avvik 4   Overløp av urensset kloakkvann blir ikke tallfestet.

Avvik fra   Forurensingsforskriften § 14-5 Avløpsnett.

Kommentar

4B) Forurensingsutslipp av urensset vann via alle overløp blir ikke tallfestet enten ved utslippsmålinger, modellering eller annen beregning.

Alle overløpene i kommunen registreres ved tid (11 i pumpestasjoner, 6 øvrige).

Kommunen opplyser at man vil tallfeste forurensningsmengder fra overløpene i forbindelse med utarbeidelse av ny saneringsplan. I dette arbeidet vil også vurdering av utfasing av enkelte overløp gjennomføres.

Avvik 5   **Avløpsledninger vedlikeholdes og fornyes ikke i tilstrekkelig omfang.**

Avvik fra   **Forurensningsforskriften § 14-5 Avløpsnett.
Forskrift om internkontroll § 5 punkt 4 fastsette mål for ytre miljø.
Forskrift om internkontroll § 5 punkt 7 avdekke og rette opp avvik.**

Kommentar

5B) Kommunen har ikke satt egne mål for funksjonskrav til avløpsnettet.

5C) Det foreligger ikke en saneringsplan for ledningsnett som er oppdatert etter 2005.

5D) Det er ikke satt måltall for årlig fornyingstakt eller investeringsnivå for ledningsnettet.

Kommunen opplyser at man i forbindelse med pågående utarbeidelse av ny saneringsplan vil gå gjennom årlig fornyingstakt og investeringsbehov. Planen skal ferdigstilles i løpet av 2010.

Avvik 7   **Kommunen har ikke rutiner for å vurdere grunnlaget for fastsettelse av renskrav med henblikk på utløsning av nye krav til sine avløpsanlegg.**

Avvik fra   **Forurensningsforskriften § 11-3, § 14-1, § 14-6,7,8 og § 14-17.**

Kommentar

7C) Aktuelle eksisterende anlegg med fosforrensing har ikke vært vurdert med hensyn til kriterier for vesentlig endring som kan utløse krav til sekundærrensing.

I henhold til krav i forurensningsforskriften er ikke tettbebyggelsen tilhørende Vårnes renseanlegg tilstrekkelig dokumentert, jf. §§ 11-3 punkt k, 14-1.

Utslippstillatelsen for Vårnes renseanlegg og tilhørende tettbebyggelse omfattes av forurensningsforskriftens § 14 -6. For utslipp fra slike tettbebyggelser gjelder krav til fosforrensing (90% renseseffekt) og krav til sekundærrensing ved vesentlig endring.

Vesentlig endring er tidligere definert, jf. tillatelsen av 15.5.2007. Med vesentlig endring forstås :

- utvidelse av renseanlegget med kapasitetsendring på 25 % eller mer, uansett ved økning tilsvarende 5000 pe (BOF₅). Tilsvarende gjelder for økning av tilført mengde til renseanlegget. Økningen skal beregnes fra 2007.

Stokke kommune har i forbindelse med utarbeidelse av ny hovedplan for avløp vurdert tilførsel og vekst i 2019 til Vårnes renseanlegg. Det er i utgangspunktet lagt til grunn NS9426, men det er ikke medregnet hva økt industritilknytning kan medføre. Uten dette tillegget er beregnet total økning tilsvarende 5 500 pe (BOF₅), hvilket vil utløse krav om etablering av sekundærrensing. Det oppgis at det er knyttet store usikkerhet til beregningene.

Fylkesmannen er for øvrig kjent med at det fra Borgeskogen industriområdet de senere år har vært økte tilførselsmengder av organisk stoff ved utvikling av bl.a. Nors Fugl og Matbørsen. Slike forhold må derfor medregnes.

Kommunen opplyste om planlagte investeringer på renseanlegget:

- o Dispergeringsanlegg skal bygges om
- o Nytt slambehandlingsanlegg
- o Ny slamavvanner
- o Nytt styresystem
- o Innløpsarrangement skal rehabiliteres

- Vaskeanlegg ristgods
- Sandfangvasker
- Vurderer en ”musling” til i tillegg til tre eksisterende

Fylkesmannen ber om en oppdatert kostnadsoversikt over planlagte investeringer.

Andre kommentarer/utdypninger:

Avvikshåndteringen for avløpsanleggene synes tilfredsstillende. Det er utarbeidet egne skjema for registreringer av avvik på renseanlegg, overløp, pumpestasjoner og ledningsnett. Oppfølging skjer umiddelbart og i samarbeidsmøter (ca. hver annen måned). Det utarbeides årlig rapport over avvik.

Flere tiltak er iverksatt med hensyn til overvannshåndtering, bl.a. vil en ny pumpestasjon etableres i Melsomvik i tillegg til den gamle. Videre skal alle nye tilknytninger ha fordrøyningsbasseng før vann ledes til det kommunale overvannsnett. Gjennom pågående saneringsplanarbeidet vil nye tiltak vurderes.

I hovedplan for avløp vises det til store problemer med både inn- og utlekkinger grunnet bl.a. kvaliteten på ledningsnett og feilkoblinger. Det opplyses om at feilkoblinger søkes områdevis, men er til dels vanskelig å påvise selv etter kameragjennomgang.

Hovedplan for avløp 2010 – 2020 er vedtatt i 2009. Foreslåtte investeringer vil prioriteres og innarbeides i årlige rullinger av handlingsprogrammet.

Driftassistansen (Aqua-team) er ansvarlig for akkreditert prøvetaking på renseanlegget, og gjennomfører interne kontroller ved anlegget og av det kontraherte personellet. Som resultat er bl.a. slanger på inn- og utløp skiftet ut.